



'El rei Lear' és la primera obra representada del congrés. Dirigida per Miguel Narros, la crítica n'ha destacat la força, tot criticant-ne el mimetisme d'un muntatge anterior del mateix director.

# 2001, odissea shakespeariana

L'estrena d'"El rei Lear" ha iniciat el llarg pròleg del Congrés Shakespeare que se celebrarà a València l'any 2001. Des d'abans de naixer, la controvèrsia sobre el finançament institucional ha envoltat aquesta iniciativa dirigida per Manuel Ángel Conejero.

**E**l Congrés Mundial sobre Shakespeare reunirà a València durant una setmana de l'any 2001 els més grans especialistes en l'obra de l'insigne dramaturg. L'objectiu és debatre la seua immensa significació, però, tot i la importància, mai un congrés internacional no havia tingut un prefaci tan llarg i complicat.

**La primera pedra.** Perquè des de finals del 97, i durant quatre anys més, distintes activitats connectades amb l'autor de *Macbeth*

preludiaran el congrés, sufragades en bona part per l'administració valenciana. El primer d'aquests actes ha estat representació de la descomunal tragèdia *El rei Lear* a càrrec del director Miguel Narros. Tant l'actual adaptació, com una d'anterior feta per Narros en 1982, han estat basades en traduccions de la Fundació Shakespeare que presideix Manuel Ángel Conejero, el director de l'esmentat congrés.

La crítica ha coincidit a destacar la poderosa capacitat de Miguel Narros per filtrar la narrativitat de

la peça, però ha questionat el mimetisme d'aquest muntatge amb el del 82. És evident que tot director pot repetir-se quan vulga, però també és cert que l'expectació suscitada per aquest enorme *Rei Lear* profetitzava novetats.

Fins a l'alçament de teló, el presupost d'aquest drama s'acosta als 38 milions de pessetes. Gairebé la meitat l'ha aportat la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana (a través de Teatres de la Generalitat Valenciana, TGV). La resta dels diners provenen del pro-

ductor Andrea d'Odorico. A banda de la inversió en producció, i segons indica la gerència de TGV, la companyia de Narros rep 1.600.000 ptes. diàries d'aquest ens durant el temps d'exhibició. És la modalitat de servei anomenada a caixet fix, només reservada als muntatges més ambiciosos.

La qüestió és que des de l'any passat, quan es va fer públic que la Conselleria de Cultura imposava a la direcció artística de TGV: —en mans de J. A. Gil Albors— la programació d'*El rei Lear*, les companyies valencianes s'espantaren pel risc que minvaren les ajudes al teatre local. El gerent de TGV, Germán Marco, apunta que els diners per a l'obra no han eixit del capítol de subvencions, sinó dels "estalvis" pressupostaris. Però les adaptacions de Shakespeare seran una constant fins a l'any 2001, i les arques de Teatres de la Generalitat s'hi han d'acostumar.

El pressupost del 98 de la Conselleria de Cultura destina 150 milions de pessetes en ajuda a les companyies, 25 milions més que l'any anterior. I augmenta de 50 a 64 els milions destinats a producció i coproducció. Si bé el 97 la producció pròpia s'ha centrat en les obres *Las arrecogias del beaterio de Santa María Egipciaca* i la destacable *Terentius*, el 98 serà un any de grans coproduccions. Com la monumental *San Juan*, de Max Aub, i les que decideixa el Congrés Shakespeare. I és previsible que signifiquen una baixada en la producció pròpia.

Segons la Fundació Shakespeare, al 98 s'estrenaran a València *Rosencratz y Guildenstern han muerto* de Tom Stoppard (obra basada en dos personatges de *Hamlet*) i un *Hamlet* adaptat per Manuel Ángel Conejero, que podria protagonitzar l'actor valencià Toni Cantó. A més a més, la programació del congrés preveu la producció de curtmetratges i la possibilitat d'adaptar *Ricard III*.

**Una gestió polèmica.** Sorprenentment, ningú no hauria imaginat fa any i mig que l'empremta del professor M. A. Conejero se sentiria avui profundament en

ARXIU / RAFA GIL



## La Fundació Shakespeare prepara per al 98 un 'Hamlet' que haurà de produir Teatres de la Generalitat Valenciana.

TGV. Sobretot després d'una gestió com a director artístic de Teatres de la Generalitat (va ser el primer de l'etapa PP) altament polèmica perquè es va enfrontar a tot el teatre valencià i va rebre contínues acusacions en la premsa que qualificaven el seu mandat d'*amiguista* i propens a la dilapidació de l'erari públic. Quan va dimitir el càrrec, en la primavera del 96, Conejero es va concentrar en la seua fundació. Aquesta va aconseguir a l'agost d'aquell any que l'Associació Mundial Shakespeare nomenara València seu del Congrés Mundial sobre Shakespeare per a l'any 2001. La fundació quedava com a coordinadora del congrés, que se celebra arreu del planeta cada cinc anys, i Conejero el dissenyava com a connexió entre el Renaixement

anglès, concretat en l'autor d'*El somni d'una nit d'estiu*, el Renaixement valencià (singularitzat en Ausiàs March) i el Segle d'Or espanyol (centrat en Cervantes).

La proposta, innovadora per sí mateixa, adquiria un major punt d'originalitat en el plantejament desitjat pel professor Conejero: des del 97 al 2001, les escenificacions de textos d'aquests grans autors (sobretot de Shakespeare) haurien de succeir-se a València i a Madrid (subseu del congrés). Per aconseguir-ho, Conejero va temp-tejar els seus alts contactes polítics entre el PP. Són molts, però a Madrid tenen el cim en el president del Congrés dels Diputats Federico Trillo, rector honorífic de la Fundació Shakespeare, i al País Valencià, en el president de la Generalitat Eduardo Zaplana, que anys enrere ja va subvencionar Conejero amb 77 milions de pessetes per a l'organització de festivals de teatre a Benidorm.

Així, tot va començar a rodar. La Consejería de Cultura de la Comunitat Autònoma de Madrid decidí de col·laborar amb el congrés. I a València, la Conselleria de Cultura, la Diputació de València i l'ajuntament del cap i casal arribaven a un acord per subvencionar la Fundació Shakespeare. En 1997, la Conselleria destinava 1,5 milions de pessetes (en realitat molt més si tenim en compte les contribucions en coproduccions de TGV) i l'ajuntament 7,7 milions. Quant a la diputació, el seu servei tècnic informa que la xifra és de 7,2 milions, tot i que en premsa va aparèixer la quantitat d'11 milions. Presumiblement, fins al congrés s'atorgaran anualment quantitats semblants a l'entitat que dirigeix Conejero.

Tot i la controvèrsia despertada pel finançament, els polítics han aprofitat la inversió i han pres el congrés Shakespeare com un gran esdeveniment cultural, i com a base per aconseguir l'anhelada capitalitat europea de la cultura en València l'any 2001. Només arribant a aquesta data mítica es podrà conèixer el final del teatral camí.

Joan M. Oleaque

**Manuel Ángel Conejero és el director del Congrés Mundial sobre Shakespeare.** Ha aconseguit gran suport polític i econòmic de les distintes administracions valencianes.